

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
DÖRDÜNCÜ DAİRE	2004	1490	2003	1774	23/06/2004

KARAR METNİ

GELİR VERGİSİ KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE TİCARİ KAZANCIN ELDE EDİLMESİNİN TAHAKKUK ESASINA BAĞLANMASI KARŞISINDA, İLGİLİ DÖNEMDE TAHAKKUK ETTİĞİ İHTİLAFSIZ OLAN ROYALTY BEDELLERİ İLE LİSANS DEVİR BEDELLERİNİN MATRAHA DAHİL EDİLMESİNDE KANUNA AYKIRILIK BULUNMADIĞI, EK PROTOKOL İLE ÇOK SONRADAN BU GELİRLERDEN VAZGEÇİLMİŞ OLMASININ İLGİLİ DÖNEM İÇİN GELİRİN TAHAKKUK ETMESİ DURUMUNU DEĞİŞTİRMEYECEĞİ HK.<

Temyiz Eden : Başkent Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf : ...

İstemin Özeti : Davacı kurumun 2000 yılı işlemlerinin incelenmesi sonucu sözleşmelerden doğan alacağı niteliğinde olan royalty bedelleri ile lisans devir bedellerini gelir kaydetmediği ileri sürülerek re'sen kurumlar vergisi salınmış, fon payı hesaplanmış, vergi ziyaı ve özel usulsüzlük cezası kesilmiştir. Ankara 5. Vergi Mahkemesi 20.5.2003 günlü ve E:2003/70, K:2003/512 sayılı kararıyla; sözleşmelerden doğan alacağı niteliğinde olan royalty bedelleri ile lisans devir bedellerinden dolayı bulunan ve matrah farkına neden olan sözkonusu gelirlerin ilgili yılda şirket tarafından nakden veya hesaben elde edilmediği, bu gelirler üzerinde hukuken ve iktisaden tasarruf etme yetkisinin bulunmadığı, anılan dönemde tahakkuk etmemiş ve tahsil edilmemiş gelirler için Vergi Usul Kanununun 322 ve 323 üncü maddeleri hükümlerinin de uygulanma olanağı bulunmadığı, tahakkuk ve tahsil etmeyen bir gelir içinde fatura düzenlenemeyeceği gerekçesiyle tarhiyatın kaldırılmasına karar vermiştir. Vergi Dairesi Müdürlüğü, sözleşmenin yapılması ile ilgili gelirlerin tahakkuk ettiğini ileri sürerek kararın bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özeti : Cevap verilmemiştir.

Tetkik Hakimi Mustafa Bahtiyar'ın Düşüncesi : Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre ticari kazancın elde edilmesi tahakkuk esasına bağlanmıştır. Geliri doğuran muamelenin eksiksiz olarak tekemmül etmiş olması, gelirin elde edilmiş sayılması için yeterlidir. Olayda, lisans devir sözleşmeleri ile devir bedeline ve royalty bedellerine hak kazanılmıştır. Dolayısıyla gelir tahakkuk etmiş bulunmaktadır. Ek protokol ile çok sonradan bu gelirlerden vazgeçilmiş olması, ilgili dönem için gelirin tahakkuk etmesi durumunu değiştirmemektedir. Bu nedenle, ilgili dönemde tahakkuk ettiği ihtilafsız olan gelirlerin matraha dahil edilmesinde kanuna aykırılık bulunmadığından, mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir. Danıştay Savcısı A.Kemal Terlemezoğlu'nun Düşüncesi : İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizen incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, isteminin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dördüncü Dairesince gereği görüldü:

Uyuşmazlık, davacı kurumun sözleşmelerden doğan alacağı niteliğinde olan lisans devir bedelleri ile royalty bedellerinin gelir yazılıp yazılmayacağına ilişkindir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinde "Kurumlar Vergisi, birinci maddede yazılı mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır. Safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır." denilmektedir. Gelir Vergisi kanununun 1 inci maddesine göre gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği, tasarruf veya harcamasına kaynak teşkil eden her türlü kazanç ve iratların safi tutarıdır.

Türk vergi sisteminde ticari kazançta tahakkuk esası geçerlidir. Tahakkuk gelirin mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmesidir. Bunun için geliri doğuran muamelenin eksiksiz olarak tekemmül etmiş olması gereklidir.

Olayda, davacı kurum, elinde bulundurduğu, "... " markasını lisans devir sözleşmeleri ile devretmiştir. Bunun karşılığında ise franchise bedeli olarak 20.000 Dolar ve aylık hasılatlar üzerinden % 5 royalty bedeli almaya hak kazanmıştır. Sözleşmelerin yapılarak markanın kullanılmaya başlanması ile davacı yönünden sözleşmede yazılı bedeller talep edilebilir hale gelmiştir. Bu bedellerin tahsil edilip edilmemesi önem arz etmemektedir. Sözleşmede yazılı bedellerin tahsil edilmemesi veya tahsilinden vazgeçilmesi halinde ise Vergi Usul Kanununun 322, 323 ve 324 üncü maddelerine göre işlem yapılacağı tabiidir.

Bu durumda, sözleşmelerde yazılı tutarlar davacı yönünden tahakkuk ettiğinden ve ticari kazançta tahakkuk esası cari olduğundan, ilgili dönem için tahakkuk eden franchise ve royalty bedellerinin gelir yazılması gerekmektedir. İhbarnamelerin tebliğinden sonra yapılan ek protokoller ile bu bedellerden vazgeçilmesi de bu durumu değiştirmemektedir. Dolayısıyla, davanın reddi gerekirken tarhiyatı kaldırın mahkeme kararında yasaya uyarlık bulunmamaktadır.

Bu nedenle, Ankara 5. Vergi Mahkemesinin 20.5.2003 günlü ve E:2003/70, K:2003/512 sayılı kararının bozulmasına 23.6.2004 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

A Z L I K O Y U

**Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar mahkeme kararının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmediğinden, temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle karara karşıyım.
YÖ/ÖEK**